

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Beslut

1 (15)

Datum
2024-02-01

Diarienummer
1108-2023

Uppsala kommun
louise.andersson2@ uppsala.se

Elektronisk delgivning

Angående ansökan om dispens från biotopskyddet för avverkning av 333 alléträd för dragning av spårväg i Uppsala kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Uppsala län meddelar dispens från biotopskyddet för avverkning av 333 alléträd och flytt av ett odlingsröse för dragning av spårväg i Uppsala kommun.

Som villkor för dispensen gäller att:

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska åtgärderna i huvudsak utföras i enlighet med vad sökanden angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Beslutet gäller under förutsättning att detaljplanen Kapacitetsstark kollektivtrafik sträcka A-C, vinner laga kraft. För biotopskyddsobjekt 5, 8 och 15 får åtgärder påbörjas i förväg i enlighet med respektive ansökan, se bilaga 5, 6 och 11.
3. Avverkning och beskärning av träd får inte ske om det finns aktiva häckningar i träden. Avverkningen eller beskärningen ska då skjutas upp till dess att fåglarnas häckningssäsong är avslutad.
4. Tillräckliga skyddsåtgärder ska vidtas så att kvarvarande alléträd inte riskerar att skadas när arbetet utförs, däribland trädens rötter.
5. Stammar och grövre stamdelar från träd ska läggas upp som faunadepåer i enlighet med ansökan och bilagor 3–21 inom Uppsala kommun, se figur 5 i bilaga 2.

6. Minsta antalet ersättningsträd som ska nyplanteras för respektive biotopskyddsobjekt framgår av tabell nedan.

Biotopskydds-objekt	2	3	4	5	8	9-10	11	12	13	14	15	16	21	24	25	27	28	29	30	31	42
Antal ersättningsträd	9	16	2	7	17	70	11	12	6	7	70	9	1	58	2	10	13	4	18	4	8

7. Ersättningsträden ska ha en minsta stamomkrets på 20 centimeter i brösthöjd samt ha skydd på stammen mot påkörning av gräsklippare och liknande skador.
8. Ersättningsträd ska som regel utgöras av inhemska lövträdarter. Plantering av exotiska träd får ske efter godkännande av länsstyrelsen.
9. Nya plantor av inhemska trädarter ska vara av sådant frömateriel som är anpassat till växtzonen. Nya plantor av exotiska trädarter ska vara av sådant frömateriel som klarar svenska förhållanden.
10. Längsmed Dag Hammarskjölds väg ska ersättningsträden utgöras av i första hand parklind, i andra hand skogslind. Andra trädslag kan tillåtas efter godkännande av länsstyrelsen. Ersättningsträden ska stå på maximalt 7 till 10 meters avstånd ifrån varandra där raderna inte bryts av utfarter och liknande.
11. Växtbäddarna ska ha en väl tilltagen jordvolym, och bestå av väl-dränerad jord med genomsläpplig ytbeläggning. Platsens egen jord ska användas inom grönytor. När det inte är möjligt ska ditförd matjord eller torv-sandblandning användas. I sista hand ska skelettjord användas.
12. Den eller de personer som utför arbetet ska informeras om innehållet i detta dokument.
13. Återplantering av ersättningsträd ska ske så snart som möjligt och ska vara utfört senast den 31 december 2034.
14. Nya alléträd som inte lever fem år efter planteringen ska inom två år ersättas genom ytterligare nyplanteringar enligt villkoren ovan.
15. En redogörelse för nyplanteringen under det gångna året ska lämnas in till länsstyrelsen inför varje årsskifte tills all plantering av ersättningsträd är slutförd. Redogörelsen ska innehålla en beskrivning av var de nya träden är planterade, hur många, vilka trädslag det är samt foton. Ange ärendets diarienummer vid denna redogörelse: 521-1108-2023.
16. Odlingsröset i biotopskyddsobjekt 23 ska flyttas under perioden 1 maj till och med 30 juni. Rasing och återuppbyggnad av odlingsröset ska ske under samma år.

Stenar som tas bort ska läggas upp som rösen i solbelyst, öppet läge väster om spårkorridoren nära rösets ursprungliga läge. Stora stenar ska placeras underst och små stenar överst i de nya rösen.

Länsstyrelsen meddelar att dispens inte krävs för avverkning av lärkträdet i biotopskyddsobjekt 9–10, se bilaga 7. Ansökan avvisas i denna del.

Beskrivning av ärendet

Länsstyrelsen tog den 7 februari 2023 emot ansökan om avverkning av alléträd för dragning av spårväg i Uppsala. Ansökan avser avverkning av 333 alléträd fördelat i 22 biotopskyddsobjekt samt flytt av ett odlingsröse, se figur 3 i bilaga 2. För biotopskyddsobjekt 7 har länsstyrelsen fattat delbeslut den 3 oktober 2023 i dnr 1108–2023. Det ärendet har alltså hanterats separat.

Syftet med avverkningen av alléträd är att möjliggöra byggnation av spårväg mellan Uppsala resecentrum och Bergsbrunna, blivande järnvägsstation Uppsala södra. Två parallella detaljplaneprocesser pågår, en för delsträcka A till C och en för sträcka D, se figur 2 i bilaga 2. Aktuell ansökan avser delsträcka A till C. Sträcka D kommer i en separat ansökan senare.

I Uppsala översiktsplan 2010 konstaterades att sambanden mellan Uppsala centrum, Gottsunda, Ultuna och Nántuna behövde stärkas för att främja integration, öka attraktivitet för verksamheter och minska barriäreffekter. I översiktsplanen 2016 pekas fyra nya stadsnoder ut, Gränby, Gottsunda-Ultuna, Börjetull och Bergsbrunna. Därtill avses en ny järnvägsstation byggas vid Bergsbrunna i samband med utbyggnaden till fyra spår mellan Uppsala och Stockholm. Sammantaget ska dessa utgöra en femkärnig stad med lokala och regionala målpunkter för kollektivtrafik, se figur 1 i bilaga 2.

År 2016 genomförde Uppsala kommun och Region Uppsala en systemvalsstudie för kapacitetsstark kollektivtrafik i Uppsala stad, med utgångspunkt ur markanvändning och behov till år 2030 och 2050. Studiens slutsats blev att ett spårvägssystem krävs för att möjliggöra de förväntade resemängderna år 2050.

År 2017 tecknade staten, Uppsala kommun och Region Uppsala ett avtal om Uppsalapaketet, vilket är ett investeringspaket för infrastruktur, bostäder och arbetsplatser. I Uppsalapaketet står

avtalat att staten ska finansiera två ytterligare järnvägsspår mellan Uppsala och Stockholm samt en ny järnvägsstation i Bergsbrunna. Uppsala kommun ska säkerställa 33 000 nya bostäder i Bergsbrunna och de södra stadsdelarna med tillhörande verksamheter och service. Ett viktigt verktyg för att möjliggöra detta är ett kollektivtrafikstråk som sammanbinder den nya stationen i Bergsbrunna med omgivande bebyggelsestruktur i Uppsala.

Detta har legat till grund för sträckningen av spårvägen. Sträckningen arbetades fram i Uppsala kommuns planeringsutskott baserat på upptagningsområde, framkomlighet och samordning med övrig kollektiv-, gång och cykeltrafik. De olika alternativ som togs fram bedömdes därifrån utifrån aspekterna stadsmiljö, kulturmiljö, robusthet, trafiksäkerhet, tillgänglighet, naturmiljö, mark, vatten och genomförbarhet. Den nu aktuella sträckan godkändes som huvudalternativ av kommunstyrelsen i mars 2020.

Alternativ dragning

För att minska påverkan på grönområden i Uppsala planeras spårvägsstråket enligt ansökan att så långt som möjligt följa befintliga vägar och nyttja existerande infrastruktur.

Spårgeometrin med specifika krav gällande exempelvis kurvradie, lutningar, längder och bredder på hållplatser lägger grunden för hur spårvägen projekteras och med vilken flexibilitet som anpassningar kan göras. Detta medför enligt ansökan att nyttjandet av befintliga vägar och infrastruktur påverkar träd och alléer vilka står i nära anslutning till dessa. Spårbredden behöver 8 meter på raksträckorna och vid kurvor behöver spårbredden öka ytterligare. Ju snävare kurva, desto bredare spåranläggning krävs och den minsta kurvradien som anläggningen klarar av är 25 meter. Hållplatserna behöver vara 45 meter långa och plattformarna mellan 3,5 meter och 4,0 meter breda.

Inom spårvägens utredningsområde har 42 biotopskyddsobjekt påträffats, varav många inte påverkas. Spårvägens delsträcka A till C påverkar 23 biotopskyddsobjekt, bestående av 22 alléer och ett odlingsröse, se bilaga 3–21. Calluna genomförde inventering av biotopskyddsobjekten i december 2021 och en kompletterande inventering av enskilda träd inom biotopskyddsobjekten i juni-augusti 2022. En översikt av biotopskyddsobjekten finns i bilaga 2 figur 5. Information om de individuella objekten, påverkan och bedömning finns i bilaga 3–21.

Grönstruktur

Uppsala stad har ett stort antal träd, både i alléer, fristående, i parker och skogsområden. Olika träd har olika naturvärden kopplat till bland annat ålder, storlek, art och omgivning. Alléträd har generellt höga naturvärden kopplat till att de ofta står i urbana miljöer med liten andel grönska, att de har en utsträckt form i stadsmiljön, att de ofta är solbelysta och sköts med exempelvis hamling eller annan beskärning. Bortfallet av 333 alléträd i Uppsala kan ha påverkan både lokalt och på Uppsalas sammantagna grönstruktur, med spridningsvägar mellan större sammanhängande habitat i stadsmiljön. Detta kopplas både till den enskilda alléns naturvärden som närliggande alléer och grönområden.

Generella försiktighetsåtgärder

Där anläggningsarbete sker vid kvarvarande alléträd används kommunens trädhandbok med förslag på åtgärder som kan vidtas. För att skydda rotsystem mot kompaktering om fordonstrafik behöver förekomma kan ett tryckutjämnande lager användas. Inom skyddszon får kompaktering på grund av upplag eller traditionellt schakt inte ske. Skyddszonen varierar med trädens storlek och sträcker sig 1–2 meter utanför kronans dropplinje för mindre/yngre träd (krondiameter 2–6 meter) och 4–6 meter utanför dropplinjen för större/äldre träd (krondiameter > 6 meter). Rotvänligt schakt med hjälp av vakuumschakt används i områden där mycket rötter förekommer. Frischaktade rötter skyddas mot torka och kyla med hjälp av täckande material till dess återfyllnad kan ske. Där större schakter förekommer kan rotdraperi användas då det både skyddar rötterna och gynnar tillväxten av nya. Rotbeskärning kan även genomföras för att skydda träden, då små rötter svarar bättre på beskärning än stora.

Ersättningsträd

Inom projekt Uppsala spårväg har en förprojektering genomförts där möjliga områden för nyplantering av träd tagits fram. Nya träd och alléer kan enligt denna anläggas längs Sjukhuset-Polacksbacken, Dag Hammarskjölds väg, Torgny Segerstedts allé, Vårdsåtravägen, Hugo Alfvéns väg, genom Ulleråker samt längs Ulls väg i Ultuna, se figur 4 i bilaga 2. Vilka områden som kommer att användas för plantering av nya alléer och träd kommer att detaljprojekteras längre fram. De områden där ersättningsträd (alléer) ska anläggas, med anledning av att befintliga biotopskyddade träd behöver tas ner, kommer också

att hanteras vidare i detaljprojekteringen av sökande i enlighet med villkoren.

Utgångspunkten vid val av kompensationsområde för biotopskyddsobjekten har varit följande tre faktorer; antalet avverkade träd inom biotopskyddsobjektet, att området bör ligga i nära anslutning till biotopskyddsobjektet samt att hela alléer ska kunna anläggas. Inhemskt blommande lövträd ska generellt väljas i första hand, exempelvis lind, parklind eller oxel. I andra hand kan ett främmande blommande lövträd väljas med liknande egenskaper som de inhemska men som är mer torktåliga, till exempel hästkastanj, tyskoxel, vitoxel, silverlind, mannaask, virginiahägg eller ligustersyrén. Om träden inte lever efter fem år ska de ersättas enligt ansökan. Avverkning av träden får enligt ansökan inte ske under perioden 1 mars till 31 augusti med hänsyn till eventuella häckande fåglar.

Uppsala kommun har arbetat vidare med vilka trädarter som kan användas för nyplantering i arbetet med att ta fram en trädplan för sträcka A-C. För varje biotopskyddsobjekt har sökanden förslag på vilka trädarter som kan användas vid nyplantering.

Val av växtbädd görs enligt ansökan i samråd med Uppsala vatten och med hänsyn till den aktuella grundvattenskyddsklassningen i området. Längs sträckan för kompensationsåtgärden förekommer olika typer av hög känslighet på grund av varierande tjocklek av lera och det finns även inslag av extremt hög känslighet.

Faunadepåer

Rekommenderade kompensationsåtgärder från sökande är att träd med en brösthöjddiameter om 45 cm ska läggas i en faunadepå där det kan fylla en ekologisk funktion. Faunadepån ska placeras i ett närliggande grönområde. Det har tagits fram ett flertal lämpliga områden för placering av faunadepåer, se figur 5 i bilaga 2. Enligt ansökan är områdena framtagna utifrån att gynna spridningsstråk och habitatnätverk för olika insekter och organismer. Dessa platser ska även vara belägna inom områden som på längre sikt kommer att vara gröna områden och gröna kilar inom kommunen och därmed inte riskera att försvinna. Det slutgiltiga området för trädet bestäms enligt ansökan i ett senare skede när trädet har tagits ner och behovet av faunadepåer i de olika områdena vid det aktuella tillfället har undersökts, detaljprojekterats och beslutats.

Utredning av hålträd

Sweco genomförde sommaren 2023 en utredning av åtta alléträd med håligheter på uppdrag av Uppsala kommun. Syftet med utredningen var att ta reda på om de åtta alléträden nyttjas av fladdermöss för yngelkolonier eller övervintring.

Samtliga fladdermusarter i Sverige är fridlysta enligt 4 a § artskyddsförordningen. Det innebär att det är förbjudet att

1. avsiktligt fånga eller döda djur,
2. avsiktligt störa djur, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder,
3. avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och
4. skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.

De åtta träden finns i följande biotopskyddsobjekt.

Biotop 8: Hålträdet är en högstubbe av en dubbelstammig ask med en stamdiameter på 30 cm.

Biotop 11: Hålträdet är en vårtbjörk med en stamdiameter på ca 43 cm.

Biotop 15: Inom biotopen finns tre hålträd. Samtliga är lönnar med stamdiameter på 59 cm, 61 cm och 41 cm.

Biotop 16: Hålträdet är en vårtbjörk med en stamdiameter på ca 50 cm.

Biotop 25: Hålträdet är en hästkastanj med en stamdiameter på ca 33 cm.

Biotop 31: Hålträdet är en lönn med en stamdiameter på ca 57 cm.

Enligt ansökan är de mindre håligheterna vanligt förekommande i Uppsalas skogs- och parklandskap. På grund av liten storlek och grunda håligheter saknar de goda förutsättningar som boplatser för fladdermöss. Inget av de aktuella träden ligger heller i en insektsrik miljö. Sökanden konstaterar att den genomförda inventeringen, tillsammans med underlag från Calluna 2022 (Redovisning av inventering av fladdermöss samt Förstudie habitatmodellering fladdermöss), Naturvårdsverkets vägledning om särskilt skyddsvärda träd samt SLU ArtDatabanken visar att hålträden inte utgör plats för yngelkoloni eller övervintringsplats för fladdermöss. Enligt sökanden

kan inget av träden klassas som särskilt skyddsvärt träd enligt Naturvårdsverkets definition, se nedan.

Jätteträd: Levande eller döda träd som är grövre än en meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd.

Mycket gamla träd: Levande eller död gran, tall, ek och bok som är äldre än 200 år. Övriga trädslag som är äldre än 140 år.

Grova hålträd: Levande eller döda träd som är grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hålighet i huvudstammen.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer inledningsvis att lärkträdet i biotopskyddsobjekt 9-10 inte räknas som alléträd, se bilaga 7. Att avverka trädet strider inte mot förbuden i biotopskyddet och ansökan avvisas därför i denna del.

Samtliga andra aktuella träd och odlingsröset omfattas av det generella biotopskyddet. Vissa träd och alléer är visserligen unga och understiger minimistorlek och -ålder för att räknas som alléträd, men dessa är i stället ersättningsträd för tidigare avverkade alléträd och omfattas därför ändå av biotopskyddet.

Länsstyrelsen bedömer att avverkning av både enskilda alléträd, hela alléer och flytten av odlingsröset innebär skada på biotopskyddsobjektens funktion och strukturer, vilket innebär att åtgärderna strider mot förbuden i biotopskyddet och kräver dispens.

Särskilt skäl

Syftet med avverkningen av alléträd och flytten av odlingsröset är att möjliggöra byggnation av spårväg mellan Uppsala resecentrum och Bergsbrunna. Enligt ansökan utgör spårvägen ett nödvändigt infrastrukturprojekt för uppfyllande av Uppsalas översiktsplan och Uppsalapaketet, med bland annat sammanlänkande av stadens lokala centrum, nya järnvägsstation och 30 000 nya bostäder.

Länsstyrelsen bedömer att detta utgör ett starkt och långsiktigt allmänt intresse. Särskilt skäl för dispens finns därför.

Påverkan

Avverkning av de ansökta alléerna och alléträden innebär ett stort ingrepp i Uppsalas grönstruktur knutet till gaturummen. Även om flertalet av de aktuella alléerna individuellt inte har höga

naturvärden, bidrar de gemensamt till grönstrukturen i den urbana miljön. Ett flertal alléer i centrala lägen avses att avverkas med påverkan på deras funktion som habitat, spridningsvägar mellan olika grönområde, dess ekosystemtjänster och upplevelsevärden. I många fall finns fler alléer och annan vegetation i närområdet. Speciellt längsmed den aktuella delen av Dag Hammarskjölds väg och Ulls väg är trädstrukturen svagare även utanför de aktuella alléerna, vilket innebär att avverkningen innebär större skada på områdes grönstruktur, se kartor i bilaga 11 och 15. För Dag Hammarskjölds väg kommer planteringen av ersättningsträd medföra att den befintliga allén med många träd med nedsatt vitalitet och luckor efter döda träd, ersätts med en nyplanterad treradig allé med likåldriga träd. Den nya allén kommer därmed med tiden få en bättre funktion som spridningslänk, högre upplevelsevärden och jämnare skötsel än den befintliga. Åtgärden innebär därmed en skada i områdets grönstruktur under de tiotals år innan ersättningsträden har vuxit upp, men långsiktigt en förbättring mot nuläget. Allén längsmed Ulls väg saknar högre naturvärden, har delvis nedsatt vitalitet och är relativt ung. Att ersätta denna med en ny kommer visserligen innebära en skada på områdets grönstruktur under tiotals år innan ersättningsträden har vuxit upp, men grönstrukturen bibehålls långsiktigt.

I flera av de aktuella alléerna i biotopskyddsområden 2-42 finns enstaka mycket grova och gamla träd, vilka klassas som särskilt skyddsvärda träd. Dessa individuella träd har särskilt höga naturvärden med exempelvis håligheter som fungerar som livsmiljö för fåglar, fladdermöss och insekter. De har också större lavflora, savflöden och blottad ved samt mulm. Bortfall av dessa träd i stadsmiljön innebär en stor förlust. Samtidigt innebär dessa träds höga ålder att de ofta utgör en risk för omgivningen i fråga om fallande grenar, särskilt i vägmiljö.

Försiktighetsåtgärder

I första hand har den planerade dragningen av spårvägen enligt ansökan anpassats för att undvika skada på alléträd så långt möjligt. Med hänsyn till gaturummens utformning, trädens placering och spårvägens tekniska krav kan dock påverkan på vissa alléer inte undvikas. I andra hand avser sökande att flytta värdefulla alléträd när så är möjligt beroende på trädens storlek och placering. I tredje hand avser sökande att avverka träden och lägga större stammar (över 45 cm i diameter) i faunadepå, se figur 5 i bilaga 2.

För samtliga alléträd avser sökande att plantera ersättningsträd. Dessa placeras när det är möjligt på samma eller nära plats till de avverkade men i vissa fall längre bort.

Kompensationsförslag ersättningsträd

Kommunen har för varje biotopskyddsobjekt föreslagit olika alléträd för nyplantering. Dessa redovisas i respektive bilaga 3–21. I listorna förekommer det dock träd som länsstyrelsen bedömer inte kan eller ska användas som ersättningsträd.

I definition i bilaga 1 till förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår det att alléträd ska utgöras av lövträd. Föreslagna ersättningsträd som ormskinnstall (*Pinus heldreichi*), sibirisk lärk (*Larix sibirica*), skogstall (*Pinus sylvestris*) samt svarttall (*Pinus nigra*) kan därmed inte utgöra ersättning för avverkade alléträd.

Stor häggmispel (*Amelanchier*) samt vitoxel (*Sorbus aria*) finns upptagna på SLU ArtDatabankens risklista över invasiva arter. Länsstyrelsen anser att trädslag som riskerar att bli invasiva inte ska användas som ersättning för avverkade alléträd.

Länsstyrelsen anser även att trädslagen pelarasp (*Populus tremula*), Platan (*Platanus x hispanica*), Silverlön (*Acer saccharium*) samt svartbjörk (*Betula nigra*) inte ska planteras som ersättning. Dessa träd har stora rotsystem som skjuter rotskott och riskerar därmed att påverka infrastruktur och byggnader i närheten.

Länsstyrelsen anser att ersättningsträden i regel ska utgöras av inhemska trädslag av sådant frömaterial som är anpassat till växtzonen. Ur naturmiljösynpunkt bör man vid utbyte av träd i första hand återplantera med samma eller så lika trädslag som möjligt för att gynna den biologiska kontinuiteten. Många trädlevande arter är anpassade till ett visst eller vissa trädslag och kan inte leva på andra trädslag. I det fall exotiska träd planeras att användas ska dessa först godkännas av länsstyrelsen. Det är då viktigt att nya plantor av exotiska trädarter är av sådant frömaterial som klarar svenska förhållanden.

För att bevara den historiska anknytningen vid Dag Hammarskjölds väg ska ersättningsträden längsmed gatan utgöras av i första hand parklind, *Tilia x europaea*, i andra hand skogslind. Andra trädslag kan tillåtas efter godkännande av länsstyrelsen. Ersättningsträden ska stå på maximalt 7 till 10 meters avstånd ifrån varandra där raderna

inte bryts av utfarter och liknande. Vid trädens uppbyggnadsbeskärning ska denna genomföras så att vy längsmed gatan uppstår. Frömaterialet ska komma ifrån den aktuella växtzonen och om möjligt utgöras av E-plantor.

Kvarstående skada

I många fall innebär åtgärden att vuxna alléträd byts ut mot unga, ibland på platser långt ifrån det befintliga alléträdets placering. Uppskattningsvis kommer det ta ca 50 år efter planterandet innan ersättningsträden har uppnått samma ålder och funktion som flertalet av de träd som sökanden planerar att avverka. De särskilt skyddsvärda träd som avverkas kommer inte kunna ersättas under överskådlig framtid men flera av träden har nedsatt vitalitet och skulle med tiden dö av sig själva.

Länsstyrelsen bedömer att avverkningsen av alléträden i biotopskyddsobjekt 2-42 i vissa delar innebär en måttlig skada när de träd som avverkas är unga och det finns andra alléer eller grönstruktur i närheten. I andra delar är skadan större, när äldre träd avverkas eller det är brist på andra alléer eller grönstruktur i närheten. Där innebär de ansökta avverkningarna en tydlig skada under tiotals år på Uppsalas grönstruktur, särskilt längsmed Dag Hammarskjölds väg, Ulls väg och delar av Sjukhusvägen där omgivande grönstruktur är svag.

Länsstyrelsen bedömer också att avverkningsen av alléträd får en större negativ effekt på ekosystemtjänster och upplevelsevärden på platser med mer hårdgjorda ytor, mer trafik och föroreningar, såsom vid Uppsala centralstation. Enligt ansökan ska inga ersättningsträd planteras i dessa lägen, då centralstationen ska byggas om i arbetet med Fyra spår. Länsstyrelsen vill därför särskilt lyfta fram behovet av att stärka grönstrukturen vid centralstationen vid framtagandet av nya detaljplaner.

Kumulativt bedömer länsstyrelsen att skadan är utspridd över ett större område och därför inte påverkar Uppsalas samlade grönstruktur så hårt, förutom i de nämnda lägen där omgivande grönstruktur är svagare. Den största osäkerheten och kumulativa påverkan på grönstrukturen beror på ifall de planerade ersättningsträden får förutsättningar att växa till gamla och stora träd genom tillräckliga växtbäddar, skötsel, skydd från skador och liknande. Detta kan dock inte detaljregleras i detta beslut utan åligger Uppsala kommun att säkerställa. Länsstyrelsen bedömer dock att skelettjord enbart ska användas för växtbäddar när platsen

är hårdgjord och en befintlig grönyta med egen jordmån inte är möjlig att använda.

Länsstyrelsen bedömer att åtgärderna inte får påbörjas innan detaljplanen, Kapacitetsstark kollektivtrafik sträcka A-C, vunnit laga kraft, förutom för biotopskyddsobjekten 5, 8 och 15. För dessa biotopskyddsobjekt behöver det enligt sökanden utföras omläggning av ledningar med början under våren 2024.

Alla vilda fåglar i Sverige är fridlysta enligt artskyddsförordningen. Det innebär bland annat att det är förbjudet att avsiktligt störa dem, särskilt under djurens parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Med att störa menas exempelvis en åtgärd som påverkar en fågelarts häckningsframgång så att antalet individer av den arten i ett område riskerar att minska. Det kan ske genom att fåglarna tvingas överge sin häckningsplats eller att färre antal ungar överlever. Avverkningen får därför inte ske om det finns aktiva fågelbon i trädet. Avverkningen ska då skjutas upp till dess att fåglarnas häckningssäsong är avslutad.

För att säkerställa att ersättningsträden etableras väl bedömer länsstyrelsen att de ska ha en stamomkrets på minst 20 centimeter när de planteras, att planteringen ska ske så snart som möjligt efter avverkning, dock senast 31 december 2034. Länsstyrelsen bedömer vidare att de nyplanterade trädens stammar ska skyddas mot påkörning av gräsklippare m.m., samt att om något ersättningsträd dör inom fem år från plantering så ska det ersättas med ett nytt träd inom två år.

För att säkerställa att detta beslut efterlevs ska den eller de personer som utför arbetet informeras om innehållet i detta dokument samt ha tillgång till relevant kartmaterial.

Sammanfattning

Sammantaget bedömer länsstyrelsen att det finns särskilda skäl för dispens från biotopskyddet. Syftet med avverkningen av alléträd samt flytt av ett odlingsröse är att möjliggöra byggnation av spårväg mellan Uppsala resecentrum och Bergsbrunna, vilket utgör ett starkt och långsiktigt allmänt intresse. Med de försiktighetsåtgärder och planteringar av ersättningsträd som beslutet villkoras med kommer avverkningen inte strida mot biotopskyddets syfte. Ansökan om dispens från biotopskyddet kan därför bifallas.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Alléer omfattas av biotopskydd enligt 7 kap. 11 § miljöbalken och 5 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bilaga 1, punkt 1.

Enligt 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken får inom ett biotopskyddsområde inte bedrivas verksamhet eller vidtas åtgärder som kan skada naturmiljön. Om det finns särskilda skäl får dispens ges i det enskilda fallet.

Vid prövning av frågor om områdesskydd ska enligt 7 kap. 25 § miljöbalken hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i 7 kap. miljöbalken får därför inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Dispens får enligt 7 kap. 26 § ges endast om det är förenligt med förbudets syfte.

Dispens får enligt 16 kap. 2 § miljöbalken förenas med villkor.

Dispens får enligt 16 kap. 9 § miljöbalken förenas med skyldighet att utföra särskilda åtgärder för att kompensera det intrång i allmänna intressen som verksamheten medför.

Information

Länsstyrelsen erinrar om att detta beslut inte ger rätt att disponera över annans mark.

Verksamhetsutövaren är alltid skyldig att inhämta de kunskaper, vidta de anpassningar och skyddsåtgärder som behövs för att minimera påverkan på miljön (2 kap. miljöbalken).

I artskyddsförordningen (2007:845) anges vilka arter som är fridlysta i Sverige. Åtgärder som strider mot förbud i förordningen måste föregås av dispensprövning från dessa bestämmelser. Denna dispens omfattar inte sådana åtgärder.

Markarbete inom och i närhet av fornlämning kräver tillståndsprövning enligt kulturmiljölagen. Biotopskyddsobjekt 5-9 ligger inom fornlämning L1941:2293, Uppsala stadslager. Det finns även fornlämningar längs spårstråket i Ultunaområdet.

Kända fornlämningar finns på Fornsök, Riksantikvarieämbetets söktjänst på nätet. Kontrollera Fornsök inför arbetet för att se om nya fornlämningar förts in i registret. Fornlämningar har ett omedelbart skydd enligt kulturmiljölagen. Det innebär att skyddet gäller direkt när en fornlämning påträffats.

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av enhetschef för vatten- och naturtillsyn Ulrika Gunnesby med naturvårdshandläggare Linda Bonnevier som föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdshandläggare Gabriel Bernhardsson och Erik Sjödin samt kulturmiljöhandläggare Henrik Gartz medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen
2. Karta från översiktsplan 2016, översiktskarta för delsträckor A-D, översiktskarta över träd som avverkas, karta över möjliga områden för nyplantering, karta över områden för faunadepåer, Excel tabell över biotopskyddsobjekten
3. Biotopskyddsområde 2-3
4. Biotopskyddsområde 4
5. Biotopskyddsområde 5
6. Biotopskyddsområde 8
7. Biotopskyddsområde 9-10
8. Biotopskyddsområde 11
9. Biotopskyddsområde 12
10. Biotopskyddsområde 13-14
11. Biotopskyddsområde 15
12. Biotopskyddsområde 16
13. Biotopskyddsområde 21
14. Biotopskyddsområde 23
15. Biotopskyddsområde 24-25
16. Biotopskyddsområde 27

17. Biotopskyddsområde 28
18. Biotopskyddsområde 29
19. Biotopskyddsområde 30
20. Biotopskyddsområde 31
21. Biotopskyddsområde 42

Kopia till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Uppsala län antingen via e-post; uppsala@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Uppsala län, 751 86 Uppsala.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer er överklagan så bör ni bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, uppsala@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 30 00. Ange diarienummer 1108-2023.